

ВІД РАХІВНИЦТВА ДО АВТОМАТИЗАЦІЇ

Семенюк Інна Георгіївна, ст. гр. 32-О

Науковий керівник: викладач економічних дисциплін

Матвійчук Л.А.

ВСП «РК НУБіП України»

Виникнення і розвиток бухгалтерського обліку є невід'ємною складовою частиною всієї історії людського суспільства. Сучасна наука не дала однозначної відповіді, який момент слід вважати виникненням бухгалтерського обліку. В багатьох випадках це пояснюється недостатньою кількістю джерел, що збереглися, - облікових документів, які використовувалися нашими попередниками.

Для того, щоб зрозуміти та збагнути всю сутність бухгалтерії, необхідно вивчити її історію. Тільки глибокі знання поступового розвитку обліку навчають заслужено цінувати його переваги та значення для господарського життя. Питання необхідності вивчення історії облікової науки не викликає жодного сумніву. Адже краще працює той бухгалтер, який добре володіє досвідом попередників. Він не витрачає часу, намагаючись винайти те, що вже було винайдено раніше [3].

Метою статті є показати як прогресивно розвивався бухгалтерський облік, саме на території України, показати яке має значення облік для підприємств, установ, організацій та показати сучасний стан бухгалтерського обліку в Україні.

Сучасні науковці в основному спрямовують свої дослідження на недоліки та прогалини, які існують у системі бухгалтерського обліку, а також на процес його реформування. А ось на розвиток бухгалтерського обліку в Україні майже не звертають уваги, хоча цей процес є досить тривалим і цікавим. Тому вважаємо за потрібне провести дослідження розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

Бухгалтерський облік з'явився під час виникнення товарно-грошових відносин, появи перших дефініцій і спроб розгадати «економічний код» суспільних явищ.

У Запорізькій Січі облік всього майна, доходів і видатків вели скарбник січового скарбу та його апарат, до якого входили два шафари, два підшафарії та кантаржей. Окремо велась книга обліку касових операцій і матеріальних цінностей. Завершальним етапом облікових робіт був процес складання звіту кошовому отаманові та козацькій раді.

Після Переяславської ради 1654 р. гетьман І. Брюховецький здійснив невдалу спробу відокремити державні фінанси від своїх і передати їх московському цареві. Пізніше, після полтавських подій Конституція Пилипа Орлика 1710 р. хоч і відокремлювала державний скарб від гетьманського, на економіку і фінанси України та на систему обліку впливу не мала, оскільки її було складено в еміграції. В Україні, особливо в другій половині ХІХ ст., значну увагу починають звертати на економічний бік життя: створюються позичкові каси, кооперативно-кредитні товариства, значного розвитку набуває готельне та шинкарське обслуговування.

З ХІХ ст. починається створення спеціальних комерційних навчальних закладів. У другій половині ХІХ ст. бухгалтерський облік поряд з обслуговуванням торгівлі проникає у поміщицькі маєтки. На початку ХХ ст. створюються вищі школи (Київський і Харківський комерційні інститути).

У 1918 р. ЦВК видав Основні положення обліку майна. З'являються різні новаторські пропозиції. Неп з 1921 до 1929 р. реставрував традиційні системи бухгалтерського обліку. У 1931 р. було організовано єдиний орган керівництва соціалістичним обліком – Центральне управління народногосподарського обліку СРСР при Держплані СРСР. У 1946 р. у Львові виходить праця В. Горбачевського «Курси бухгалтерії», яка мала значний практичний і читацький інтерес.

Після 1953 р. в обліку спостерігалася певна стійкість. Були значні досягнення в галузі господарського розрахунку, обліку витрат і калькулювання

собівартості продукції, механізації, а потім автоматизації обліку. Пізніше формується українська бухгалтерська школа. Створюються спеціалізовані вищі навчальні заклади в Києві, Харкові, Одесі, а згодом у Тернополі [3].

На сучасному етапі розвитку важко уявити підприємство без використання інформаційних систем, хоча деякі малі підприємства ведуть неавтоматизовану форму обліку. Для якісного ведення бухгалтерського обліку підприємств, організацій чи установ необхідно мати доступ до інформаційних ресурсів і скоротити часові витрати на розв'язання завдань, не пов'язаних з обліком діяльності безпосередньо. В цьому випадку необхідним стає запровадження автоматичного контролю за виконанням роботи з документами на всіх етапах, що кардинально підвищило б якість роботи виконавців, дало б змогу зробити терміни підготовки документів прогнозованішими і керованішими.

Завданнями дослідження про автоматизацію обліку на сучасному рівні розвитку є виявити переваги та недоліки автоматизації, доцільність, позитивним чи негативним є її вплив на ведення бухгалтерського обліку в Україні. Перевагами автоматизації можливо визначити те, що сучасні комп'ютерні засоби дозволяють значно полегшити виконання завдань для бухгалтерів і знизити трудомісткість окремих операцій, зменшити кількість помилок при складанні первинних документів і зведених облікових регістрів, терміново отримувати необхідну інформацію. А як недоліки (особливо для малих підприємств) – високу вартість комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення, що не завжди може дозволити собі підприємство з невеликими обсягами діяльності [1].

На ринку програмних продуктів представлено широкий спектр програм по автоматизації бухгалтерського обліку, найпоширенішими з яких і найадаптованішими до української системи ведення обліку є пакети «1С: Підприємство», «Парус – Підприємство» та «Галактика». В Україні ширшого розповсюдження набула програма «1С: Підприємство 8». Проте сьогодні дедалі

більшої популярності набуває нова версія цієї програми «1С: Підприємство 8.3.5».

Система програм «1С: Підприємство» призначена для вирішення широкого спектру задач автоматизації обліку, які стоять перед сучасними підприємствами, що динамічно розвиваються. Вона є системою прикладних рішень, побудованих за єдиними принципами і на єдиній технологічній платформі: «1С: Підприємство» [2].

Взагалі, програма «1С: Підприємство», якою користується більшість підприємств є російська і з ускладненням відносин Росії з Україною виникає потреба в створенні українських програм, проте на це потрібен час і багато зусиль. Автоматизована форма обліку є доволі зручною і ефективною, тому більшість підприємств використовує ці програми для ведення обліку. В Україні програмними продуктами «1С: Підприємство» користується близько 300 тис. підприємств.

На ринку України присутня ціла низка проектів з невисокою вартістю ліцензії. Однак такі продукти недостатньо зрілі, вони не мають розвиненого функціоналу. Серед облікових систем, які користуються популярністю в Україні, в першу чергу варто згадати такі розробки, як «Галактика» і «Парус». Однак ці продукти також російського виробництва, отже, вони також підпадають під ті самі санкції, що й пакет бухгалтерського обліку «1С».

На сьогодні в світі існує достатньо альтернатив «1С». В цілому ця програма є аналогом багатьох західних програм обліку. Багато великих українських підприємств користуються програмним продуктом SAP. Єдиним її недоліком є висока вартість. В Україні поширюються продукти західної розробки аналогічного призначення: Microsoft DynamicsAx, DynamicsNav, IFS, Epicor, Infor, Oracle або SAP, також розробляються українські версії, такі як: «Деловод», «А5 Бухгалтерія» тощо. Також успішно розвивається український локальний програмний продукт IT-Enterprise. Розробка повністю відповідає актуальному українському законодавству і регулярно оперативно оновлюється. Зрозуміло, українські підприємці будуть мати певний проміжок часу на перехід

з програмних платформ російської розробки на західні або вітчизняні програми обліку.

Розвиток бухгалтерського обліку є досить цікавим і тривалим, і потребує значних досліджень, але воно того варте. Кожен період має свої відмінності і свої просування. Автоматизація є дуже зручним варіантом для організацій, тому й потребує вдосконалення.

Список використаної літератури:

1. Казановська В. О. Удосконалення обліку в умовах автоматизованої обробки облікової інформації / В. О. Казановська // Фінанси України. – 2012. – № 74. – С. 83–90.
2. Огляд нової платформи «1С:Підприємство 8.3» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://erp-project.com.ua/index.php/uk/novini/item/206-obzor-novoj-platfomy-1s-predpriyatie-8-3><http://erp-project.com>.
3. Томчук О. Ф., Ніжинський С.В. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні / О. Ф.Томчук, С.В.Ніжинський // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/23_SND_2008/Economics/26620.doc.htm